

ACTIVITEIT 9: EEN VERHAAL HEEFT ALTIJD TWEE KANTEN

BETREFT

Met deze activiteit wordt gewerkt aan houding en vaardigheden.

LEERDOELEN

- De persoon en het probleem van elkaar scheiden.
- Kennisnemen van de verhalen achter het label.
- Je inleven in het beeld dat iemand van zichzelf heeft.
- Het begrip 'sociale context' en het belang ervan leren begrijpen.

MATERIALEN

DIA: "De andere kant van het verhaal"

DIA: "Sociale context"

Optioneel: Laptop + beamer

TIJDSDUUR

20 – 25 minuten

**BEYOND
THE
LABEL**

ACTIVITEIT 9: EEN VERHAAL HEEFT ALTIJD TWEE KANTEN

UITVOERING

- 1 Toon of print: DIA "De ander kant van het verhaal" uit de PowerPoint en gebruik daarbij de onderstaande begeleidende tekst.

TEKSTSUGGESTIE ↘

"Wanneer mensen naar buiten treden om hulp te zoeken voor hun psychische aandoeningen, wordt er vanuit het systeem soms gereageerd vanuit het perspectief van de aandoening of het probleem. Als iemand over zijn of haar probleem vertelt en deze persoon wordt behandeld als "een probleemgeval", dreigen iemands persoonlijke levensverhaal en sterke eigenschappen ondergesneeuwd te raken. Het is dan alsof niet een persoon, maar een probleem over de drempel is gestapt. (Wijs naar de bovenste cirkel). Iemand die op een plek terecht komt waar het probleem centraal staat, wordt behandeld alsof hij of zij een probleem is. Er is dan geen aandacht voor iemands identiteit buiten of naast het probleem.

Om deze manier van denken te veranderen, moeten we de persoon en niet het probleem aanspreken. (Wijs naar de onderste cirkel). Door het probleem te externaliseren, kunnen we een gesprek verschuiven van "het probleemverhaal" naar iemands levensverhaal, waarin ook aandacht is voor iemands sterke eigenschappen, capaciteiten en successen, die iemand kan inzetten om het probleem het hoofd te bieden."

**BEYOND
THE
LABEL**

- 2 Toon of print DIA "Sociale context" uit de PowerPoint en maak daarbij gebruik van onderstaande begeleidende tekst.

TEKSTSUGGESTIE ↘

Om dit concept te verduidelijken gebruiken we de analogie van iemand die twee onzichtbare koffers draagt. Als mensen zich bij een ziekenhuis of instantie melden met een hulpvraag, hebben ze twee koffers bij zich die hun levensverhaal bevatten. Deze verhalen omvatten niet alleen hun sterke eigenschappen, capaciteiten en successen, maar ook andere eigenschappen die deel uitmaken van hun identiteit, zoals hun etno-culturele achtergrond, hun seksuele oriëntatie, hun geloof of wereldbeeld en hun huidige realiteit. We moeten daar bij aansluiten en mensen helpen deze koffers uit te pakken. Door aandacht te besteden aan de sociale context kunnen we mensen helpen een nieuw verhaal te schrijven, waarin het probleem niet gevoed of in stand gehouden wordt. Ieder mens heeft wel een ander verhaal dat vaak niet verteld wordt, omdat een label als "depressieve alcoholist" alle aandacht opeist, waardoor er geen zicht meer is op de details van iemands leven. Als we niet de tijd nemen om koffers open te maken, zullen we de persoon achter het probleem nooit echt leren kennen. Het "gepresenteerde probleem" is slechts een deel van iemands levensverhaal.

- 3 Tot slot zijn er drie elementen die ons helpen verder te kijken dan het label:
1. **Het probleem externaliseren** – Dit kan helpen om de stigmatiserende en discriminerende gevolgen van labels en zelfstigmatisering weg te nemen. (bijv. door iemand niet te zien als een "depressieve alcoholist", maar als "een persoon die kampt met een depressie en verslavingsproblemen").
 2. **Aandacht besteden aan het andere verhaal** – Stel vragen en luister naar iemands verhaal. Dit bevat informatie over iemands sterke eigenschappen, capaciteiten en successen.
 3. **Rekening houden met sociale context** – dit is alles wat er in de twee koffers zit. Om op een betrokken, geëngageerde manier hulp te kunnen bieden, moeten we aandacht besteden aan de sociale context waarin iemand zich beweegt. Dit geldt voor elke relatie, ongeacht de rol die we daarin hebben.

**BEYOND
THE
LABEL**

OPMERKING VOOR GESPREKSLEIDER ↘

Dit zou een goed moment kunnen zijn om een persoonlijk voorbeeld van "een ander verhaal" achter het label te delen. Dit kan een eigen ervaring zijn, of het verhaal van een vriend of familielid, of een verhaal dat je in de media hebt gehoord of gelezen. Vertel over de uitdagingen die de persoon het hoofd moest bieden en dingen die hem/haar daarbij hebben geholpen.

In de pilotfase, waarin dit materiaal in Canada getest werd, kozen de meeste gespreksleiders ervoor om hun "andere verhaal" niet al in de introductie weg te geven, maar dit tijdens deze activiteit met de deelnemers te delen. Dit is een krachtige manier om het model te demonstreren.

- 4 Aan het einde van deze activiteit breng je nogmaals de drie elementen (kernboodschap) die helpen om verder te kijken dan het label onder de aandacht, door ze op te schrijven op een flipover of door ze op een hand-out mee te geven aan de deelnemers. Dit is wat de deelnemers zelf in de praktijk kunnen doen met de leerervaring!

**BEYOND
THE
LABEL**